

Aktionslærings forløb 2: Hvem finder svarene, når vi lader spørgsmålene stå åbne ?

Baggrund for aktionen:

Mange børn viste i stigende grad tendens til at "spørge om lov" og til at søge bekræftelse hos voksne. Det vakte undring i personalegruppen og ledte til følgende spørgsmål:

Var det for at få viden, personlig opmærksomhed, styrke selvværd, eller..? Hvad signalerede de voksne i måden at svare på og hvilken indflydelse havde det på børnene? De voksne har viden; hvordan får børn en viden?

Fokus blev sat på aktivitetspædagogik i naturen. Mål: at barnet deltager aktivt, undrer sig og afprøver fællesløsninger eller egne derude.

Vi satte ud med mål om at lære noget bestemt, undersøge eller øve os på i naturen; opdage det spontane og udfordre vores rutiner.

Som delmål, at understøtte børn i at forholde sig kropsligt eksperimenterende og nysgerrigt til deres omgivelser; se nøje efter, anvende værktøjer som bestemmelsesnøgler, måle, veje, forske i IPad; Indgå ligeværdigt med pædagogen, som medundersøgende - og i relationer, hvor man delte oplevelsen: "se, hvad jeg har fundet". At der skete medlæring!

Voksen mål: at få indholdet til at være det kit, der binder pædagog og barn sammen i undersøgelsen af et fænomen: At stille viden til rådighed: Gad vide om det kunne være sådan"....holde spørgsmålet åbent. Anvende de 3 læringstilgange: gå foran (undervisning, min viden) – ved siden af (guide)- gå bagved (barnet undersøger/den voksne understøtter). At arbejde med sin egen voksenrolle i "må få lov"; samt leg med at gøre dagbog/foto aktivt, som formidling med børnene (IPad)

Forældreinddragelse: Udstillinger, hvor de kunne deltage nysgerrigt, indhente eller tilføre ny viden, og børnene kunne lærer deres forældre nyt om fund i skoven.

Essensen af forløbet:

Vi så tydelige sammenhæng mellem den voksnes positionering og børnenes måde at deltage på. Vi målte langt færre "må jeg spørgsmål", når voksne gik ved siden af eller bagved børnene. De åbne spørgsmål - udvekslingstonen i stedet for undervisningstonen.

Vi så betydningen af, at den voksne holder tilbage på svar til fordel for egen nysgerrig, medundersøgende deltagelse: "kunne det være noget med..? hvordan mon, hvis nu, vi må prøve.....?" Her kom børnenes deltagelse, egne initiativer, lege og kropslige erfaringer fuldt i spil.

Studier af isflager; danne rundkreds om fænomener, gi' plads så alle kan se og vi kan undres og afprøve i fællesskab. Når den voksne sætter rammen og understøtter børnenes egen erfaringsdannelse og input til refleksion – bliver "det var mig der fandt den" knap så vigtigt som "hvad er der mon sket med musen".

Inspirerende voksne i flow, fx med at lave, bygge eller samle i skoven, vækkede også børnenes deltagelse og nysgerrighed, hvad angår "hvad er det" spørgsmål. Samtidig havde det afsmittende effekt på, hvad der opstod af lege og selvopfundne projekter blandt børnene omkring: fx mikro legeuniverser med høj grad af fordybelse og eksperimenter, med åbning for nye børn, der kom til med input til legen. "Må få lov" spørgsmål døde langsom ud!

Aktionsforløbene betydning i forhold til det pædagogiske arbejde/ tilgang til børnene:

Vi har justeret på den voksnes deltagelse i praksis; og på valg af deltagelse i forhold til hvad, der er i spil og i hvilken retning fællesskabet skal bevæge sig hen.

Vi undersøger sammen med børnene – sætter rammen for vidensdeling – og er opmærksomme på, at tilbageholde egen viden til fordel for at finde svar.

Den voksnes bevidsthed om egen aktive krop og deltagelse - "gå foran, bagved, ved siden af" – er afgørende for om der "lukkes op eller ned" for børnenes egne initiativer, deres

kropslige erfaring med naturfænomener; deres beslutningskraft, nysgerrighed, samt leg og glæde ved gensidig vidensdeling.

"Gå foran" er fortsat vigtig i instruktioner, fælles beskeder og fx i forbindelse med inklusion, hvor den voksne ved at gå foran, fx kan skabe åbning for barnets medinddragelse i andre børns leg/eksperimenter mm.

Aktionsforløbets betydning for det pædagogiske arbejde i forhold til de voksne:

Forløbet har styrket personalegruppens bevidsthed om, hvor afgørende rolle, den enkeltes tilgang har i forhold til, hvordan børnenes deltagelse, vidensdeling, egne initiativer og erfaringsdannelse understøttes, når vi sammen søger svar på naturfænomener i børnefællesskabet:

Placerer vi os selv centralt, fremmes børnenes tendens i højere grad til at holde fokus på de voksne - og på at søge voksnes bekræftelse; frem for at være opmærksom på det, vi er sammen om at finde svar på.

Vi går efter fænomenet sammen med børnene: sætter rammen, stiller åbne, nysgerrige spørgsmål for sammen at finde svar. Udvekslingstonen frem for undervisningstonen. Er bevidste om vores egen positionering ift hvad vi vil have i spil.

Vi har som voksen høj grad af viden og indsigt, som kan være svært at tilbageholde. Men den styrkede bevidsthed om, hvordan det spænder ben for børnenes egne initiativer og mulighed for selv/sammen at finde svar, dét fænomen arbejder vi videre med fremadrettet.

Reflekterende team satte systematisk ramme for refleksion over Praksisfortælling. Det med ikke bare "at synes" men i den pædagogiske samtale, at få lyden af erkendelse i fællesskab på bordet, frem for kritik af enkeltes handling. En tidskrævende proces, men hentet ind på udbyttet. Sammen kom vi "helt ned i maskinrummet" - til essensen i pædagogikken. I kraft af fælles reflekteret forståelse, kan vi nu som gode kolleger hente hinanden hjem, når vi kommer "på vildspor" ift overformidling.

Læreplansmål der blev arbejdet med i aktionsforløbet:

Forløbet tog afsæt i læreplanstemaet natur og naturfænomener, men opfyldte mål fra alle temaer: det alsidigt personlige, sociale, sproglige, krop og bevægelse, samt kulturelle udtryksformer.